

frie Nationalitetsrettigheder, som Lenin i 1917 udsendte, og som Forfatteren gengiver in extenso.

Den „nye økonomiske Politik“, der som Indrømmelse til privatøkonomiske Interesser indførtes i 1921, benævner Forfatteren en „aabent erkendt Retræte“; han finder denne Retræte nødvendig, men kommer iøvrigt ikke ind paa nogen nærmere Redegørelse for Princippene i den nye økonomiske Politik, hvad man dog maaske kunde have ventet.

Selv om der, som i det ovenanførte, efter Anmelderens Mening kan gøres adskillig Kritik gældende overfor Skildringen af Sovjetstyrets Regeringsaar, findes der i disse Skildringer mange interessante Betragtninger og mange Oplysninger, som kan være til Nytte ogsaa for dem, der ikke er enig med Forfatteren i hans mere end velvillige Bedømmelse af Sovjetregeringens Politik.

C. V. Bramsnæs.

ARGENTARIUS: Om Penge, en Bankchefs Breve til sin Søn. Xnia 1923, Aschehoug, 136 pp.

Hr. Ludvig Fjærli, Forf. til en meget god populær Finansvidenskab, har oversat en paa tysk udkommen mærkelig Bog: Om Penge. Jeg har ikke set Originalen, og der er nogle Udtryk, der kunde tyde paa Fjærli som Forf., naar han som Aktieeksempel nævner Hydro, men der er andet, som tyder til at Bogen er ægte nok. Den er skreven i Form af 12 Breve; den er klart og grejt fremstillet, saa selv en Bankdirektør kan forstaa den, men den kræver stadig Omtanke hos Læseren og Forf. gør sig skyldig i en Misforstaaelse, naar han tror, at populære Indskud og Forklaringer er et med Letforstaaelighed. Men Bogen er unægtelig værd at læse, den er fuld af lagtagelser, der ikke er hver Dags.

Forf. begynder med at fastslaa, at Kredit eksisterede allerede i det mest primitive Samfund, fordi de ombyttede Varer aldrig kunde forudsættes at have fuld Værdiækvivalens —, der var en Rest for hvilken Betalingen maatte ydes paa anden Vis. Den Kredit gælder den Dag i Dag, blot man giver en Pant, Pengene, der gaar fra Haand til Haand. Pengene er Bærere af et Krav opstaaet ved en Ydelse, paa en ækvivalerende Modydelse, (det er det jeg kalder „Samfundskreditmiddel“), idet Modydelsen for min Tjenesteydelse først foreligger, naar jeg faar den Vare, der er mit Arbejdes Maal. Forf. vender sig stærkt mod Inflation, at udstede for mange Penge er at

frie Nationalitetsrettigheder, som Lenin i 1917 udsendte, og som Forfatteren gengiver in extenso.

Den „nye økonomiske Politik“, der som Indrømmelse til privatøkonomiske Interesser indførtes i 1921, benævner Forfatteren en „aabent erkendt Retræte“; han finder denne Retræte nødvendig, men kommer iøvrigt ikke ind paa nogen nærmere Redegørelse for Princippene i den nye økonomiske Politik, hvad man dog maaske kunde have ventet.

Selv om der, som i det ovenanførte, efter Anmelderens Mening kan gøres adskillig Kritik gældende overfor Skildringen af Sovjetstyrets Regeringsaar, findes der i disse Skildringer mange interessante Betragtninger og mange Oplysninger, som kan være til Nytte ogsaa for dem, der ikke er enig med Forfatteren i hans mere end velvillige Bedømmelse af Sovjetregeringens Politik.

C. V. Bramsnæs.

ARGENTARIUS: Om Penge, en Bankchefs Breve til sin Søn. Xnia 1923, Aschehoug, 136 pp.

Hr. Ludvig Fjærli, Forf. til en meget god populær Finansvidenskab, har oversat en paa tysk udkommen mærkelig Bog: Om Penge. Jeg har ikke set Originalen, og der er nogle Udtryk, der kunde tyde paa Fjærli som Forf., naar han som Aktieeksempel nævner Hydro, men der er andet, som tyder til at Bogen er ægte nok. Den er skreven i Form af 12 Breve; den er klart og grejt fremstillet, saa selv en Bankdirektør kan forstaa den, men den kræver stadig Omtanke hos Læseren og Forf. gør sig skyldig i en Misforstaaelse, naar han tror, at populære Indskud og Forklaringer er et med Letforstaaelighed. Men Bogen er unægtelig værd at læse, den er fuld af lagtagelser, der ikke er hver Dags.

Forf. begynder med at fastslaa, at Kredit eksisterede allerede i det mest primitive Samfund, fordi de ombyttede Varer aldrig kunde forudsættes at have fuld Værdiækvivalens —, der var en Rest for hvilken Betalingen maatte ydes paa anden Vis. Den Kredit gælder den Dag i Dag, blot man giver en Pant, Pengene, der gaar fra Haand til Haand. Pengene er Bærere af et Krav opstaaet ved en Ydelse, paa en ækvivalerende Modydelse, (det er det jeg kalder „Samfundskreditmiddel“), idet Modydelsen for min Tjenesteydelse først foreligger, naar jeg faar den Vare, der er mit Arbejdes Maal. Forf. vender sig stærkt mod Inflation, at udstede for mange Penge er at

ekspropriere dem, der i Forvejen har Penge og Pengekrav, fordi saa mange flere Penge skal købe samme Varemængde; udsteder vi for mange Penge, bryder vi den Pengenes Op-gave, at levere en til Ydelsen svarende ligesaa værdifuld Mod-ydelse, naar man skal bruge de tjente Penge. Forf. siger, at det ikke blot er ved fejl Seddelpolitik, men ligesaa ofte en fejl Kredit- og Diskontopolitik, Bankerne synder; thi, siger han, det nytter ikke at opfordre til ikke at udstede Sedler, og bruge Girering, thi Giropenge er ogsaa Penge.

Han sonderer mellem Penge som Værdimaal, der er Bærer af Købekraften og opstaaet hver Gang en Vare sælges og bragt til Ophør hver Gang en Vare købes, og Penge-tegnet, Omsætningsmidlet, der vandrer, cirkulerer, udøver Ind-flydelse paa Pris og Omsætning, gennem sin Mængde og Hastighed. Hastighed raader vi ikke over, Produktion forøger Hastigheden; naar Hastigheden ellers forøges er det ved unyt-tig og uproduktiv Pengecirkulation, som naar Aktier samme Dag 10 Gange skifter Hænder.

Penge udlaanes paa Pengemarkedet (mod Rente), men sælges endelig paa Fondsmarkedet (Aktier og Obligationer og Skøder).

Bogen er et veltalende, egentlig ikke kedeligt, og paa nogle Punkter ganske originalt Indlæg mod den Inflation, der efter Forf.s Mening i højere Grad end Verdenskrigen har under-gravet Verdensøkonomien.

Dr. L. V. Birck.